

Iceland
Liechtenstein
Norway **Active
citizens fund**

**INFORMATIVNO
PRAVNI CENTAR**

Uvod

Kada govorimo o nasilju, na pamet nam najprije padne fizičko nasilje koje ostavlja vidljive tragove i posljedice, ali postoje još drugi oblici nasilja na koje želimo skrenuti pozornost, prvenstveno na rodno utemeljeno nasilje i nasilje u mladenačkim vezama.

Nasilje možemo definirati kao namjerno korištenje fizičke snage i moći prijetnjom ili akcijom prema samome sebi, prema drugoj osobi, prema grupi ljudi ili čitavoj zajednici, što bi moglo rezultirati ili rezultira ozljedom, smrću, psihološkim posljedicama, nerazvijenosti ili uskraćivanjem osnovnih potreba.

Koje vrste nasilja razlikujemo?

- **fizičko nasilje** - nasilje kojim se povređuje tijelo druge osobe
- **verbalno nasilje** - je svaka komunikacija koja uzrokuje emocionalnu štetu pojedinca, a ako je takvo ponašanje učestalo može ozbiljno narušiti samopouzdanje druge osobe
- **socijalno** - skup ponašanja ljudi ili društva prema jednoj ili više osoba koje uzrokuju psihološku ili fizičku štetu
- **seksualno nasilje** - je bilo koji seksualni čin, pokušaj ostvarivanja seksualnog čina, neželjeni seksualni komentar ili prijedlog koji je usmjeren protiv osobe i njezine seksualnosti
- **psihološko ili emocionalno nasilje** - napad izveden bez intervencije fizičkog kontakta Između ljudi, očituje se verbalno: diskvalificiranje, ponižavanje, devalvacija, omalovažavanje i oštećuje žrtvu na emocionalnoj razini
- **ekonomsko nasilje** - podrazumijeva svako oštećenje ili uništenje osobne i zajedničke imovine, zabranu ili onemogućavanje korištenja osobne i zajedničke imovine, oduzimanje prava ili zabrana raspolaganja osobnim prihodima ili imovinom

Nasilje podrazumijeva šest faktora: namjeru da se povrijedi ili nanese šteta; intenzitet i trajanje; moć nasilnika; ranjivost žrtve; manjak podrške i posljedice.

S čime se bore žrtve nasilja?

Žrtve nasilja najčešće su izolirane i bore se s problemima kao što su *osjećaj otuđenosti, depresija, nedostatak socijalnih vještina što otežava ili onemogućuje daljnji socijalni kontakt, nemogućnosti nošenja s dnevnim poteškoćama, gubitkom samopoštovanja, nemogućnosti osobnog rasta i razvoja što pridonosi lošoj kvaliteti življenja.*

Dosadašnja praksa pokazala je da su osim tjelesnih ozljeda, mnogo teže psihičke ozljede žrtve koje za posljedicu imaju depresiju i strah, regresivno ponašanje i ponašanje na vlastitu štetu (povlačenje u sebe ili odavanje drogama i alkoholu) i kognitivni poremećaji kao što su samo prebacivanje, gubitak povjerenja i samoubojstvo.

Rodno utemeljeno nasilje (RUN) je ono nasilje koje se odvija zbog roda osobe, kao rezultat rodnihi normi i stereotipa te uključuje psihičko, seksualno, fizičko i ekonomsko nasilje.

Glavne žrtve su žene i djevojke, no nasilju su izložene i LGBTIQ+ osobe i muškarci. Negativne posljedice vidljive su na individualnoj razini, u obitelji, zajednici i gospodarstvu.

Pitanje rodne ravnopravnosti je pitanje ljudskih prava i jedini način izgradnje socijalno pravednog i demokratskog društva.

Nasilje u mladenačkim vezama

Nasilje se ne događa samo između bračnih partnera, nego i među partnerima u izvanbračnim zajednicama, pojava nasilja je česta i u adolescentskim vezama. U mladenačkim vezama najčešće je prisutno psihološko nasilje, odnosno, ponašanje kojim se nastoji kontrolirati i dominirati drugom osobom.

Neosviještenost i neprepoznavanje nasilja, kao i mišljenje da su određeni oblici nasilnog ponašanja 'normalni' dio svake veze može dovesti do toga da mladi i dalje toleriraju rizične, nasilne veze te ne nalaze dovoljno razloga za prekid.

Razlozi za nasilje u mladenačkim vezama:

Ljubomora - najčešće prepoznati razlog za nasilje u vezama mladih gdje veliki broj adolescenata i adolescentica smatra da je ljubomorno ponašanje način pokazivanja ljubavi, a ne oblik kontrole i dominacije u vezi

Strah od prekida veze - Uz ljubomoru mladi su često nasilni zbog straha od prekida veze, a nasilno ponašanje motivirano je i 'provokacijom' od strane partnera ili partnerice

Komunikacija - nedovoljno razvijena komunikacija i ne razumijevanje partnera, verbalna agresija jednako je štetna kao i fizičko zlostavljanje

Identificirani faktori rizika povezani sa sklonošću nasilnom ponašanju i viktimizaciji:

- nisko samopoštovanje
- česta konzumacija alkohola
- svjedočenje ili iskustvo obiteljskog nasilja
- prihvatanje tradicionalnih rodni stereotipa
- popustljivi stavovi prema upotrebi nasilja
- problemi s komunikacijom u vezi
- utjecaj vršnjačke grupe, medijskih slika i poruka

Bitno je istaknuti da je za polovicu mladih nasilje u vezi uzajamno, da su doživjeli neki oblik nasilja u vezi, ali da su i sami bili nasilni prema partneru ili partnerici.

Mali broj mladih koji su doživjeli nasilje u vezi spreman je to s nekim podijeliti, postoji više razloga kao što su strah, sram, krivnja, neosviještenost, nepovjerenje te nedostatak valjanih informacija.

Zašto žrtve ostaju u nasilnim odnosima:

- Nasilnik ulaže veliki napor da žrtve ostanu s njim
- Strah od nasilnog ponašanja prilikom napuštanja odnosa i nedovoljna zaštićenost društva prema žrtvi
- Preuzimanje krivnje gdje nasilnik uvjerava žrtvu da je ona kriva za to što se događa u odnosu
- Nisko samopoštovanje koje nasilnik uzrokuje kod žrtve vrijeđanjem i omalovažavanjem
- Obećanja o promjeni ponašanja uz izmjene dobrog i lošeg ponašanja nasilnika
- Uloga spasitelja u kojoj žrtve opravdavaju nasilničko ponašanje empatijom prema zlostavljaču
- Pozitivni trenutci u kojima se žrtve usmjeravaju na pozitivne elemente odnosa te pronalaze opravdanja za loše ponašanje

U razdoblju adolescencije mladi se suočavaju s vrlo važnim razvojnim izazovom i pokušavaju uspostaviti novi oblik bliskog odnosa s osobom koja im je privlačna na potpuno nov način.

Važnu ulogu u stvaranju takvih odnosa igraju brojni faktori te psihološke karakteristike, kao što su: slika o sebi, samopoštovanje, socijalne vještine, upravljanje svojim emocijama, prepoznavanje i interpretacija tuđeg ponašanja i emocija, zauzimanje za sebe, povjerenje i lojalnost, samokontrola i slično.

Kako pomoći osobi koja doživljava nasilje?

- Saslušajte ju, vjerujte joj i ne osuđujte ju, bitno je da osoba zna da nije sama
- Pustite ju da donosi odluke, ne govorite joj što da radi i ne silite ju na ništa
- Ne napadajte je što ostaje s nasilnikom u odnosu
- Pomozite joj da prebaci fokus na dobre stvari vezane uz nju, ako osoba ima djecu nemojte govoriti da treba ostati s nasilnikom iz tog razloga
- Poštujte njezinu privatnost, zadržite informacije za sebe ako vas je tražila
- Pomozite joj pronaći stručnu pomoć
- Raspitajte se o organizacijama civilnog društva ili institucijama koje mogu pomoći

Veze zahtijevaju međusobno poštovanje, povjerenje i otvorenu komunikaciju. Bez obzira jesi li u potrazi za vezom ili si već u vezi, važno je s dečkom ili curom imati usuglašen stav o tome što vezu čini kvalitetnom.

Budi s osobom:

- pred kojom možeš reći sve što želiš i osjećaš bez straha
- koja te voli i poštuje tvoje granice
- s kojom se osjećaš ugodno i super vam je kad ste zajedno
- koja te podržava u onom što voliš raditi i ponosna je na tvoj uspjeh
- s kojom svađe i razmirice rješavaš razgovorom, bez vrijeđanja i omalovažavanja
- koja ne koristi prijetnje, ucjene i prisilu
- s kojom možeš otvoreno razgovarati i zajednički donosite odluke, pa tako i odluke o seksu i drugim seksualnim aktivnostima
- koja prihvaća i poštuje tvoju odluku da prekineš vezu, iako se može osjećati tužno

O problemu nasilja treba javno govoriti, a društvo i institucije koje se bave ovim problemom treba potaknuti na međusobnu suradnju i aktivnosti kako bi osigurali kvalitetniji život bez nasilja i diskriminacije.

**Svatko ima pravo osjećati se sigurno, voljeno,
zaštićeno i poštovano!!**

Svatko ima pravo reći NE!!

Ako prepoznaješ da si ti ili netko koga poznaješ u nasilnoj vezi te vam je potrebna pomoć, obrati se odrasloj osobi od povjerenja, organizaciji ili stručnoj osobi koja ti može pružiti podršku!!

Kako prijaviti nasilje:

- Policiji na broj **192, 112** ili osobnim dolaskom u policijsku postaju
- Nadležnom centru za socijalnu skrb
- Državnom odvjetništvu
- Zdravstvenoj ustanovi
- Pravobraniteljici za ravnopravnost spolova ili pravobraniteljici za djecu
- Nevladinoj organizaciji koja se bavi zaštitom žrtava nasilja (Udruga IPC na području BPŽ)

Ukoliko vam je potrebna emocionalna podrška, pravni savjet ili psihološko savjetovanje slobodno se obratite:

INFORMATIVNO PRAVNOM CENTRU

(Brodsko - posavska županija)
Juraja Dobrile 34, 35 000 Slavonski Brod
Tel: **035/ 448 - 533**
e-mail: **info@ipc.com.hr**

UDRUZI ZA PODRŠKU ŽRTVAMA I SVJEDOCIMA

(Vukovarsko - srijemska županija)
Ljudevita Gaja 12, 32 000 Vukovar
Tel: **032 639 333**
e-mail: **pzs@pzs.hr**

CENTRU ZA PODRŠKU I RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA „DELFIN“

(Požeško - slavonska županija)
Braće Radić 13, 34 550 Pakrac
Tel: **034 411 780**
e-mail: **delfin.zamir@gmail.com**

S.O.S. VIROVITICA - savjetovanje, osnaživanje, suradnja

(Virovitičko - podravska županija)
Trg fra Bonifacija Gerbera 16, 33 000 Virovitica
Tel: **033 721 500**
e-mail: **sos.vt@email.t-com.hr**

Literatura:

<http://zenskasoba.hr/hr/podrucja-rada/seksualno-nasilje/oblici-seksualnog-nasilja/>

<http://www.sigurnomjesto.hr/savjetovanje/oblici-nasilja/>

<http://www.cesi.hr/nasilje-ne-prolazi-samo-od-sebe/>

<https://www.unicef.org/croatia/rodno-uvjetovano-nasilje>

<http://www.cesi.hr/tonijelj bav/>

loeland
Liechtenstein **Active**
Norway **citizens fund**

**Ako prepoznaješ da si ti ili netko koga poznaješ žrtva rodno uvjetovanog nasilja
i potrebna ti je pravna, psihološka i emocionalna pomoć,
slobodno nas kontaktiraj!**

Svatko ima pravo osjećati se sigurno, voljeno, zaštićeno i poštovano!!

Svatko ima pravo reći NE!

AKO SI ŽRTVA ILI SVJEDOK RODNO UVJETOVANOG NASILJA OBRATI NAM SE BEZ STRAHA:

Udruga za podršku
žrtvama i svjedocima

Projekt "Stop rodno uvjetovanom nasilju" je podržan sa 15.000,00 €
financijske podrške Islanda, Lihtenštajna i Norveške u okviru EGP grantova.